Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe - studia drugiego stopnia o profilu praktycznym,
stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 41/2026 Senatu AJP
z dnia 23 czerwca 2026 r.

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D1.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Środki ochrony przed bronią masowego rażenia**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowy**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr inż. Marek Laskowski**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**15/12**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Student przedmiotu powinien posiadać wiedzę z funkcjonowania elementów i systemów bezpieczeństwa. Niezbędna jest także wiedza ogólna z zakresu fizyki, biologii i chemii.

4. Cele kształcenia

C1 - Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz nauk pokrewnych a w szczególności w wiedzę odnoszącą się do rodzajów broni i charakterystyki środków masowego rażenia oraz skutków ich użycia w kontekście historycznym i współczesnym.

C2 - Zdobycie umiejętności w zakresie samodzielnej oceny sytuacji i inicjowania systemu ochrony przed skutkami użycia broni i środków masowego rażenia.

C3 - Wykształcenie krytycznego podejścia oraz zdolności przewidywania i interpretacji wystąpienia negatywnych skutków zagrożeń dla funkcjonowania państwa i regionu

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	WIEDZA	
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zasad oddziaływania broni masowego rażenia (bmr) i toksycznych środków przemysłowych (tśp) i ich wpływu na środowisko	K_W12

W_02	Student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą sił i środków krajowego systemu rozpoznawania skażeń i jego powiązań z systemem NATO	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą teoretyczną, wykorzystuje inne obszary wiedzy i techniki symulacyjne do sporządzania prognoz i analiz	K_U06
U_02	Student trafnie dobiera metody i środki analityczne niezbędne do opracowani dokumentów prognostycznych	K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student potrafi interpretować występujące w otoczeniu fakty oraz przewidywać ich konsekwencje	K_K09
K_02	Student potrafi pracować w zespole i pełnić w nim również funkcje kierownicze	K_K15
K_03	Student potrafi odpowiednio określać priorytety w realizacji zadań i przewidywać skutki wykazywanej aktywności	K_K16

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Istota działania broni nuklearnej – społeczne skutki jej użycia przez podmioty państwowe i niepaństwowe.	4	2
W2	Broń chemiczna i biologiczna – skutki jej działania.	6	3
W3	Środki radiologiczne jako nowy typ broni masowego rażenia.	4	2
W4	Organizacja krajowego systemu rozpoznawania skażeń.	4	2
W5	Metody współdziałania służb cywilnych i wojskowych.	4	2
W6	Charakterystyka i dobór środków ochrony przed bronią masowego rażenia.	4	2
W7	Charakterystyka oddziaływania toksycznych środków przemysłowych.	4	2
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**15**

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Działalność organizacji międzynarodowych w zakresie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia.	2	1
C2	Charakterystyka środków używanych w rozpoznaniu skażeń i ich prognozowaniu.	2	2
C3	Metody współdziałania organów i urzędów administracji publicznej w przeciwdziałaniu skutkom użycia środków masowego rażenia i toksycznych środków przemysłowych.	2	2
C4	Działalność międzynarodowa na rzecz nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia.	2	2

C5	Środki ochrony przed bronią masowego rażenia będące w dyspozycji ludności cywilnej.	2	2
C6	Rola i zadania organów administracji publicznej w czasie wystąpienia skutków oddziaływania środków masowego rażenia (na wybranym przykładzie).	5	3
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**12**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	**M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami analizy źródłowej i problemowej)	Laptop, rzutnik, oprogramowanie specjalistyczne
Ćwiczenia	**M2 – Metoda problemowa** (analiza przypadku, case study) **M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi, ćwiczenie kreacyjne)	Kopie dokumentów źródłowych, rzutnik, schematy, mapy

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P1 – Egzamin** (pisemny w formie opisowej)
Ćwiczenia	**F3 – Praca pisemna** (przygotowanie referatu lub prezentacji) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	**Ocena podsumowująca** jest wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia	
	P1	F3	F5
W_01	X		
W_02	X		
U_01	X		
U_02	X	X	X
K_01		X	X
K_02		X	X
K_03	X	X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia

zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest sumą ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena z Egzaminu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% - 90% plus dobry (4,5)
R > 71% - 80% dobry (4,0)
R > 61% - 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% - 60% dostateczny (3,0)
R < 50% - niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	12	17
Przygotowanie do ćwiczeń	10	15
Przygotowanie do egzaminu	8	15
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
Literatura obowiązkowa:
1. Petter H.J; *Broń atomowa*, Warszawa 2011.
2. Błądek J; *Broń chemiczna i toksyczne środki przemysłowe*.

3. Corday, C. –Perez Armendaeiz , J. Hartman, *Broń chemiczna i biologiczna raport dla obywatela*, Warszawa 2003.
4. Krauze M, Nowak I; *Broń chemiczna*, Warszawa 1984.
Harmata W., Witczak M., Obrona przed bronią masowego rażenia. Rozwiązania techniczne i funkcjonalne dla pododdziałów Wojsk Obrony Terytorialnej — ochrona zbiorowa, Biuletyn WAT 2018, nr 3.

Literatura zalecana / fakultatywna:

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Szarski K, *Zminiaturyzowane ładunki jądrowe*, Warszawa 1985.
2. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. *Prawo atomowe*.
3. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o *zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.*
4. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r*. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*.
5. Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (tekst ujednolicony).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r*. w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.*

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr inż. Waldemar Zakrzewski
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2025 r.
dane kontaktowe (e-mail)	wzakrzewski@ajp.edu.pl
podpis	Waldemar Zakrzewski
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D2.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**System ratownictwa medycznego w Polsce**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowy**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr n. med. Justyna Hasij**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**15/12**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Brak wymagań wstępnych

4. Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy i terminologii z zakresu funkcjonowania systemu ratowniczego w RP pozwalającej zrozumieć powiązania między jego jednostkami oraz specyfikę imprez masowych i taktykę działań ratowniczych w zdarzeniach z dużą liczbę osób poszkodowanych.

C2 – Przekazanie studentom wiedzy pozwalającej określić stany zagrożenia życia i zasady udzielania pierwszej pomocy.

C3 – Wykształcenie umiejętności rozróżnienia zadań jednostek systemu ratowniczego i kompetencji osób zajmujących kluczowe stanowiska oraz planowania działań związanych z organizacją imprezy masowej w oparciu obowiązujące akta prawa.

C4 - Wyposażenie studentów w kompetencje niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia zgodnie z obowiązującymi procedurami.

C5 - Wykształcenie postawy zgodniej z zasadami etyki oraz obowiązku przestrzegania tajemnicy zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych.

C6 - Kształtowanie u studentów kompetencji niezbędnych do współdziałania w zespole

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Ma podstawową wiedzę na temat struktur, organizacji, funkcjonowania oraz relacji między instytucjami, służbami, inspekcjami, i innymi jednostkami organizacyjnymi systemu ratownictwa medycznego	K_W02
W_02	Zna rodzaje więzi społecznych, potrafi określić wpływ i dobrać metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz badania źródeł istotnych dla ratownictwa medycznego i zagrożeń życia i zdrowia.	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi wykorzystać w praktyce wiedzę teoretyczną do szczegółowego analizowania procesów przyczynowo- skutkowych wynikających z zadań ratownictwa medycznego	K_U02
U_02	Dokonuje analizy zjawisk istotnych z punktu widzenia PRM w oparciu o posiadane dane i wiedzę	K_U03
U_03	Student potrafi udzielić pomocy adekwatnej do rozpoznanego stanu zgodnie z obowiązującym zakresem kompetencji i procedurami postępowania;	K_U04
U_04	Student potrafi rozpoznać stan zagrożenia bezpieczeństwa i życia	K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student potrafi dzielić się swoją wiedzą i umiejętnościami	K_K01
K_02	Student potrafi współpracować w zespole	K_K03
K_03	Student dba o jakość i skutki wykonywanych czynności	K_K08

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Istota działania broni nuklearnej – społeczne skutki jej użycia przez podmioty państwowe i niepaństwowe.	4	1
W2	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. System ratownictwa zintegrowanego. Organizacja i funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego w Polsce. Zadania wojewody wynikające z Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.	2	2
W3	Jednostki Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Jednostki współpracujące z PRM.	6	2
W4	System powiadamiania ratunkowego. Zadania Centrum Powiadamiania Ratunkowego. System Wspomagania Dowodzenia PRM. Zadania lekarza koordynatora ratownictwa medycznego.	2	2
W5	Kompetencje i zadania dyspozytora medycznego w świetle obowiązujących aktów prawnych.	2	2

W6	Medycyna ratunkowa w systemie bezpieczeństwa państwa.	2	2
W7	Bezpieczeństwo na imprezach masowych w aspekcie obowiązujących aktów prawnych.	4	2
W8	Organizacja pomocy medycznej w zdarzeniach masowych i katastrofach. Taktyka działań ratunkowych w zdarzeniach z dużą liczba osób poszkodowanych.	8	2
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**15**

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Analiza Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa lubuskiego.	1	1
C2	Obserwacja pracy Centrum Powiadamiania Ratunkowego.	3	1
C3	Planowanie zabezpieczenia imprezy masowej.	1	1
C4	Ocena sytuacji na miejscu zdarzenia oraz określanie stanu poszkodowanego.	1	0,5
C5	Udzielanie pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia omdlenia, drgawek i utraty przytomności.	1	0,5
C6	Wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłego i dziecka w standardzie BLS z wykorzystaniem AED.	2	2
C7	Udzielanie pierwszej pomocy osobie z zagrożeniem zdrowia i życia: podejrzenia zawału mięśnia sercowego, udaru mózgowego, hipoglikemii, ataku astmy, użądlenia, hipotermia.	2	2
C8	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami ciała: zranienia, oparzenia, porażenie prądem, podejrzenia obrażeń kostno-stawowych	2	2
C9	Prowadzenie akcji ratunkowej na miejscu symulowanego zdarzenia z wykorzystaniem zestawu pierwszej pomocy	2	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**12**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	**M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami dyskusji)	laptop, rzutnik
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** (ćwiczenia kreacyjne: przygotowanie prezentacji, przygotowanie referatu)	laptop, rzutnik

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P2 – Zaliczenie** (pisemne w formie testu)

Ćwiczenia	**F2 – Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonanych podczas zajęć) **F3 – Praca pisemna** (przygotowanie referatu)	Ocena podsumowująca stanowi sumę ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia	
	P2	F2	F3
W_01	x	x	x
W_02	x	x	x
U_01	x	x	x
U_02	x	x	x
U_03	x	x	x
U_04	x	x	x
K_01	x	x	
K_02	x	x	
K_03	x	x	

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena ze sprawdzianu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% - bardzo dobry (5,0)
R > 81% - 90% plus dobry (4,5)
R > 71% - 80% dobry (4,0)
R > 61% - 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% - 60% dostateczny (3,0)
R < 50% - niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

	Liczba godzin

Forma aktywności studenta	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	12	13
Przygotowanie pracy pisemnej/przygotowanie do ćwiczeń	8	10
Przygotowanie do sprawdzianu	5	10
Przygotowanie do zaliczenia	5	15
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym*, Dz.U.191.poz. 1410, z późn. zm.
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrzny i Administracji z dn. 31 lipca 2009 r. *w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego*, Dz.U. z dnia 18 sierpnia 2009 r. z późn. zm.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. *w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz kryteriów kalkulacji kosztów działalności zespołów ratownictwa medycznego*, Dz.U. 2011, nr 3, poz. 6.
4. Guła P.: *Powiadamianie i dysponowanie w ratownictwie medycznym*. Medycyna praktyczna, Kraków 2009.
5. *Pierwsza pomoc. Obowiązkowe instrukcje postępowania podczas wypadków i w sytuacjach kryzysowych,* pod redakcją Krzysztofa Panufnika, Wyd. Forum Poznań 2008 r.

Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2015.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. *Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych i katastrofach,* (red.) J. Ciećkiewicza, Wrocław 2012 r.
2. Kopczewski M., Niedźwiecki S., *Zintegrowany system ratowniczy elementem zarządzania kryzysowego*, Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa 2019, nr 1 (42).

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr n. med. Justyna Hasij
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	jhasij@ajp.edu.pl
podpis	Justyna Hasij
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D3.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Działania psychologiczne w sytuacjach kryzysowych**
Punkty ECTS	**2**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowy**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15/10**	**II/III**	**2**
ćwiczenia	**15/8**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Brak wymagań wstępnych

4. Cele kształcenia

C1 - Przekazanie wiedzy dotyczącej źródeł, rodzajów, symptomów i przebiegu kryzysów psychologicznych, mechanizmów radzenia sobie oraz ogólnej metodyki interwencji kryzysowej

C2 – Znajomość różnych procesów psychologicznych i społecznych pozwalających zrozumieć zjawiska kryzysowe

C3 – Aplikowanie teoretycznej wiedzy z zakresu psychologii kryzysu do konkretnych sytuacji życia codziennego. Zdobycie umiejętności dokonywania wyboru i stosowania odpowiednich dla sytuacji kryzysowych środków, narzędzi i metod.

C4 - Zdobycie umiejętności posługiwania się normami i regułami obowiązującymi w interwencji kryzysowej.

C5 – Ukształtowanie wrażliwości, odpowiedzialności i postawy etycznej w relacji z osobą w stanie kryzysu. Wykształcenie zdolności kreatywnego wypracowywania rozwiązań w sytuacjach kryzysowych.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
WIEDZA		

W_01	zna źródła, rodzaje, symptomy i przebieg kryzysów psychologicznych, mechanizmów radzenia sobie oraz ogólnej metodyki interwencji kryzysowej	K_W02
W_02	Zna skutki zachowania się ludzi w sytuacjach społecznych w zależności od uwarunkowań indywidualnych i społecznych	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student identyfikuje i analizuje sytuację kryzysową stosując odpowiednie teorie psychologiczne.	K_U01
U_02	Student wykorzystuje odpowiednie dla sytuacji metody i techniki interwencji kryzysowej	K_U02 K_U03
U_03	Student stosuje normy i reguły pracy z osobami w stanie kryzysu	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student identyfikuje swoje osobiste predyspozycje do przyjmowania różnych ról w sytuacjach kryzysowych.	K_K01
K_02	Potrafi zastosować prawidłowo i efektywnie stosować metody rozwiązywania problemów kryzysowych w obrębie grupy	K_K02
K_03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie z uwzględnieniem wykorzystania różnych sposobów komunikacji wewnętrznej w sytuacjach kryzysowych	K_K02

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Zmaganie się z krytycznymi wydarzeniami życiowymi.	2	1
W2	Źródła i rodzaje sytuacji kryzysowych	2	1
W3	Fazy reakcji kryzysowej i czynniki wpływające na jej przebieg.	2	1
W4	Psychologiczne rozumienie i charakterystyka kryzysu.	2	1
W5	Symptomy kryzysu w sferze somatycznej, poznawczej, emocjonalnej i behawioralnej	2	2
W6	Mechanizmy i strategie radzenia sobie	3	2
W7	Pojęcie, cele i cechy interwencji kryzysowej. Etapy interwencji kryzys	2	2
	Razem liczba godzin wykładów	**15**	**10**

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Specyfika kryzysów normatywnych i sytuacyjnych.	2	1
C2	Zasoby osobiste jako źródło odporności.	3	1
C3	Rola i zadania interwenta w sytuacji kryzysowej	2	1
C4	Pomoc psychologiczna w różnych kategoriach kryzysów	2	1
C5	Strukturalne i funkcjonalne ujęcie wsparcia społecznego	2	1
C6	Mechanizmy działania wsparcia w sytuacji kryzysowej	2	1

C7	Poszukiwanie i unikanie wsparcia, percepcja i ocena jego trafność	2	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**8**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	**M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami analizy źródłowej i problemowej)	Komputer, projektor
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi)	Projektor, tablica,

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P2 – Zaliczenie** (pisemne w formie opisowej)
Ćwiczenia	**F1 – Sprawdzian** (pisemny w formie testowej z elementami opisu) **F2- Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	**Ocena podsumowująca** stanowi sumę ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia		
	P2	F1	F2	F5
W_01	X			
W_02	X			X
U_01	X			
U_02			X	X
U_03			X	X
K_01		X	X	X
K_02		X	X	X
K_03		X	X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)

R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena ze sprawdzianu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**30**	**18**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	12
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	5	10
Przygotowanie do zaliczenia	5	10
suma godzin:	**50**	**50**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	2	2

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. Badura-Madej W., (red.), *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej*, Warszawa 1996.
2. Kubacka-Jasiecka D., Lipowska-Teutsch A., (red.), *Oblicza kryzysu psychologicznego i pracy interwencyjnej*, Kraków 1997.

Greenstone J. L., Leviton Ch. C., *Interwencja kryzysowa*, Gdańsk 2004.

1. Sęk H., Cieślak R., (red.), *Wsparcie społeczne, stres i zdrowie*, Warszawa 2004.
2. Sęk H., Pasikowski T., (red.), *Zdrowie – Stres – Zasoby*, Poznań 2001.
3. Sęk H., Cierpiałowska L. (red.), *Psychologia kliniczna*, Warszawa 2021.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	Jolanta Szynkarczuk
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2025 r.

dane kontaktowe (e-mail)	
podpis	Jolanta Szynkarczuk
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D4.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowy**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr inż. Stanisław Lenard**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**15/12**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Brak wymagań wstępnych

4. Cele kształcenia

C1 - Ugruntowanie wiedzy w zakresie zasad organizacji i funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

C2 - Poznanie możliwości taktyczno technicznych zastępów ratowniczych.

C3 – Nabycie umiejętności poszukiwania i analizowania źródeł wiedzy.

C4 – Nabycie umiejętności kalkulowania wykorzystania zastępów ratowniczych w działaniach.

C5 – Doskonalenie umiejętności pracy zespołowej.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	WIEDZA	
W_01	Student posiada wiedzę w zakresie zasad organizacji i funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.	K_W02
W_02	Student zna możliwości taktyczno techniczne zastępów ratowniczych.	K_W07

UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi samodzielnie poszukiwać i analizować źródła wiedzy.	K_U02
U_02	Student potrafi kalkulować wykorzystanie zastępów ratowniczych w działaniach.	K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student potrafi pracować w grupie.	K_K04

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Wprowadzenie do organizacji ochrony przeciwpożarowej w RP.	5	2
W2	Podstawy prawne funkcjonowania KSRG.	5	2
W3	Zasady włączania jednostek do KSRG.	5	2
W4	Zasady sprawdzania gotowości bojowej jednostek włączonych do KSRG.	5	3
W5	Zasady powoływania odwodów operacyjnych.	5	3
W6	Zasady kalkulacji sił i środków do działań ratowniczo gaśniczych.	5	3
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**15**

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji.** Zapoznanie z samochodem ratowniczo gaśniczym średnim.	2	1
C2	Zapoznanie z samochodem ratowniczo gaśniczym średnim i ciężkim.	2	1
C3	Zapoznanie z samochodem ratownictwa chemiczno ekologicznego.	2	2
C4	Zapoznanie z samochodem ratownictwa technicznego.	2	2
C5	Określanie możliwych wariantów rozwinięć do gaszenia pożaru obiektów.	2	2
C6	Określanie możliwych wariantów rozwinięć do ratownictwa chemiczno ekologicznego.	3	2
C7	Określenie możliwych wariantów rozwinięć sił i środków do gaszenia pożaru lasu.	2	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**12**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	**M1 – Metoda podająca** (wykład informacyjny)	Środki do multimedialnej projekcji wiadomości
Ćwiczenia	**M2 – Metoda problemowa** (analiza przypadku, case study) **M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi, zastosowanie sprzętu technicznego)	Materiały źródłowe Wybrane jednostki wyposażenia technicznego straży pożarnych

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P1 – Egzamin** (pisemny)
Ćwiczenia	**F2 - Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	**Ocena podsumowująca** jest wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia	
	P1	F2	F5
W_01	X	X	
W_02	X	X	
U_01	X	X	X
U_02		X	X
K_01		X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest sumą ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena z egzaminu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	15
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	8	14
Przygotowanie do zaliczenia	7	14
Przygotowanie do egzaminu	5	5
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o ochronie przeciwpożarowej.*
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia o Państwowej Straży Pożarnej
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. *w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*.
   Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. *w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym.*
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. *w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym.*
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. *w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.*
6. Zarządzenia Nr 6 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 czerwca 2006 r. *w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.*

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Dokumentacja techniczna lekkiego samochodu ratowniczo gaśniczego.
2. Dokumentacja techniczna średniego samochodu ratowniczo gaśniczego.
3. Dokumentacja techniczna ciężkiego samochodu ratowniczo gaśniczego.
4. Dokumentacja techniczna samochodu ratownictwa chemiczno ekologicznego.
5. Dokumentacja techniczna samochodu ratownictwa technicznego.
6. Czudiak J., *Krajowy system ratowniczo-gaśniczy w zarządzaniu kryzysowym*, „Prawo" 2018, t. 326.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr inż. Stanisław Lenard
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2025 r.
dane kontaktowe (e-mail)	slenard@ajp.edu.pl

podpis	Stanisław Lenard
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D5.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Kryminologia z wiktymologią**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowy**
Moduł~~/specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr Dorota Kaczorkiewicz**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**15/12**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Brak wymagań wstępnych

4. Cele kształcenia

C1 -. Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz nauk pokrewnych, w tym kryminologii i wiktymologii w odniesieniu do istoty administrowania bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, systemów bezpieczeństwa oraz funkcjonowania struktur społecznych w sytuacjach kryzysowych w wymiarze lokalnym, regionalnym i globalnym

C2 - Przekazanie studentom kompleksowej wiedzy z zakresu struktur i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa, teorii i źródeł przestępczości jej rodzajów oraz możliwości poznania zjawiska w kontekście relacji sprawca i ofiara, a także sposobów zapobiegania przestępczości.

C3 – Przekazanie studentom wszechstronnej wiedzy z zakresu nauk społecznych jak socjologii, nauk penalnych oraz różnych gałęzi prawa w wymiarze przydatnym w działalności instytucji, służb, inspekcji i innych jednostek organizacyjnych istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa

C4 – Zdobycie umiejętności analizowania, rozpoznawania, diagnozowania i interpretowania zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, prawnych i ekonomicznych będących przedmiotem zainteresowania bezpieczeństwa.

C5 – Zdobycie umiejętności posługiwania się normami i regułami prawnymi w celu rozwiązywania problemów i zadań z zakresu bezpieczeństwa.

C6 - Zdobycie umiejętności analizowania przyczyn i przebiegu procesów oddziaływujących na bezpieczeństwo oraz formułowania indywidualnych opinii, stawiania hipotez badawczych i ich weryfikowania.

C7 – Ukształtowanie postawy społecznej i etycznej opartej na poszanowaniu prawa i wartości moralnych powszechnie akceptowanych w społeczeństwie, w szczególności rozwinięcie wrażliwości na potrzebę zagwarantowania bezpieczeństwa oraz przestrzegania praw i wolności człowieka w sytuacjach kryzysowych

C8 – Uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie

C9- Przygotowanie do uczestnictwa w projektach związanych z bezpieczeństwem.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	WIEDZA	
W_01	Ma rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu metodologii badań w naukach społecznych, ich miejsca w systemie nauk i w relacjach z innymi naukami.	K_W01
W_02	Ma rozszerzoną wiedzę na temat struktur, organizacji oraz relacji między instytucjami, służbami, inspekcjami, strażami i innymi jednostkami organizacyjnymi istotnymi z punktu widzenia bezpieczeństwa oraz ich funkcjonowania w ramach struktur życia społecznego i politycznego.	K_W02
W_02	Ma wiedzę na temat rozwiązywania problemów prawnych w zakresie bezpieczeństwa narodowego, międzynarodowego oraz systemu nadzoru nad sektorem bezpieczeństwa w państwie.	K_W08
	UMIEJĘTNOŚCI	
U_01	Interpretuje różnego rodzaju zjawiska społeczne istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa.	K_U01
U_02	Sprawnie posługuje się wybranymi ujęciami teoretycznymi i wykorzystuje strategie, rozwój techniki i narzędzi systemów informatycznych do analizy i oceny podejmowanych działań praktycznych w dziedzinie bezpieczeństwa.	K_U07
U_03	Analizuje przyczyny, przebieg procesów i zjawisk społecznych, rozwój zagrożeń dla bezpieczeństwa, formułuje własne opinie na ten temat oraz stawia proste hipotezy badawcze i je weryfikuje.	K_U04
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_01	Docenia znaczenie i znajomość prawa w rozwiązywaniu problemów związanych z bezpieczeństwem narodowym.	K_K13
K_02	Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	K_K12
K_03	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów w zakresie bezpieczeństwa.	K_K10

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji.** Kryminologia, kryminalistyka i wiktymologia - podobieństwa i różnice.	2	1
W2	Kryminologia i wiktymologia – rys historyczny.	4	2

W3	Nurty i teorie w kryminologii.	5	3
W4	Zjawisko przestępczości.	4	2
W5	Wybrane rodzaje przestępczości.	4	2
W6	Interdyscyplinarne spojrzenie na problem przestępczości (socjobiologia, cybernetyka, teoria gier).	2	1
W7	Skutki przestępstwa.	2	1
W8	Rola pokrzywdzonego w procesie karnym, w postępowaniu z nieletnimi i w postępowaniu wykonawczym, kompensata.	4	2
W9	Pomoc państwa dla ofiar przestępstw.	3	1
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**15**

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Metody badań kryminologicznych.	3	2
C2	Struktura i dynamika przestępczości.	3	3
C3	Rodzaje przestępczości – zorganizowana, powrotna, z użyciem przemocy, narkotykowa, nieletnich, gospodarcza i korupcyjna.	3	3
C4	Typologie ofiar przestępstw	3	2
C5	Wiktymizacja, skutki przestępstwa	3	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**12**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	**M1 – Metoda podająca** (wykład informacyjny) **M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami analizy źródłowej i problemowej)	Projektor multimedialny, system informacji prawnej
Ćwiczenia	**M2 – Metoda problemowa** (analiza przypadku, case study) **M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi)	Projektor multimedialny, system informacji prawnej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P2 – Zaliczenie** (pisemne w formie opisowej)
Ćwiczenia	**F2 – obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F3 – Praca pisemna** (przygotowanie referatu lub prezentacji) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów	**Ocena podsumowująca** jest wypadkową ocen formujących

	faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia		
	P2	F2	F3	F5
W_01	X	X	X	
W_02	X	X	X	X
W_03	X		X	
U_01	X		X	X
U_02	X	X	X	
U_03			X	
K_01			X	X
K_02		X	X	
K_03		X	X	

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest sumą ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena ze sprawdzianu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych

Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	13
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	5	15
Przygotowanie do zaliczenia	10	17
Przygotowanie do ćwiczeń	5	3
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Łabuz P., Michalski M., Malinowska I., *Kryminologia*, Warszawa 2020.
2. Błachut J., Gaberle A., Krajewski K., *Kryminologia*, Gdańsk 2007.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Zaniewski Z.F., *Podstawy interdyscyplinarnej teorii czynników kryminogennych*, Warszawa 1989.
2. Filipkowski W., Pływaczewski E.W., Rau Z., *Przestępczość w XXI wieku zapobieganie i zwalczanie. Problemy prawno-kryminologiczne*, Warszawa 2015.
3. Gruszczyńska B., Marczewski M., Siemaszko A., *Atlas przestępczości w Polsce*, Warszawa 2015.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr Dorota Kaczorkiewicz
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	dkaczorkiewicz@ajp.edu.pl
podpis	Dorota Kaczorkiewicz
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D6.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Systemy teleinformatyczne w zarządzaniu kryzysowym**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obieralny**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**mgr inż. Grzegorz Remiszewski**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**45/27**	**II/IV**	**3**

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość podstawowych zagadnień zarządzania kryzysowego.

4. Cele kształcenia

C1 -. Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu podstawowych pojęć o systemach informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

C2 - Przekazanie studentom kompleksowej wiedzy z zakresu systemów informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

C3 – Zdobycie umiejętności praktycznych przydatnych w rozwiązywania problemów bezpieczeństwa obywateli z wykorzystaniem systemów informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

C4 – Przygotowanie absolwenta do stosowania innowacyjnych i kreatywnych rozwiązań w rozwiązywaniu problemów bezpieczeństwa obywateli z wykorzystaniem systemów informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

C5 – Ukształtowanie odpowiedniej postawy społecznej i etycznej opartej na poszanowaniu prawa i wartości moralnych powszechnie akceptowanych w społeczeństwie, w szczególności rozwinięcie wrażliwości na potrzebę gwarantowania bezpieczeństwa przez administrację państwową w rozwiązywania problemów bezpieczeństwa obywateli z wykorzystaniem systemów informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

C6 - Uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie w zakresie rozwiązywania problemów bezpieczeństwa obywateli z wykorzystaniem systemów informatycznych w zarządzaniu kryzysowym.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Ma zaawansowaną wiedzę na temat struktur, organizacji, funkcjonowania oraz relacji między instytucjami, służbami, inspekcjami, strażami i innymi jednostkami organizacyjnymi systemu bezpieczeństwa oraz zna poglądy na ten temat.	K_W02
W_02	Ma zaawansowaną wiedzę o normach i regułach organizujących określone struktury i instytucje systemu bezpieczeństwa.	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi prawidłowo interpretować, analizować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz zależności występujące pomiędzy dziedzinami specyficznymi z punktu widzenia bezpieczeństwa.	K_U01
U_02	Posiada umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych nabytych podczas praktyk zawodowych w celu realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa.	K_U10
U_03	Posiada umiejętności planowania i organizowania pracy zarówno indywidualnej, jak i zespołowej oraz potrafi samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie	K_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz konieczność ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	K_K01
K_02	Jest przygotowany do określenia miejsca i roli swojej oraz innych członków grupy w trakcie wykonywanych zadań oraz rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem.	K_K06
K_03	Potrafi przewidywać skutki swojej aktywności i działalności na etapie podejmowania decyzji.	K_K07

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Informacyjne systemy zarządzania – zakres, funkcje, rodzaje.	0,5	0,5
C2	Nowe technologie zarządzania kryzysowego.	4,5	2,5
C3	System łączności na potrzeby zarządzania kryzysowego.	6	4
C4	Internet we wspomaganiu procesów zarządzania kryzysowego.	6	4
C5	Geoinformacja w zarządzaniu kryzysowym.	6	4
C6	Centralna Aplikacja Raportująca /CAR/.	6	3
C7	Regionalny system ostrzegania /RSO/.	6	3
C8	Podsumowanie przedmiotu.	5	3
C9	Informacyjne systemy zarządzania – zakres, funkcje, rodzaje.	5	3
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**45**	**27**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi)	Projektor multimedialny, laptop z dostępem do Internetu, kamera.

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F1 – Sprawdzian** (pisemny) **F2 – Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	**Ocena podsumowująca** jest wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia		
	F1	F2	F5
W_01		X	X
W_02	X	X	X
U_01		X	X
U_02		X	X
U_03	X	X	X
K_01		X	X
K_02		X	X
K_03	X	X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	13
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	5	15
Przygotowanie do zaliczenia	10	17
Przygotowanie do ćwiczeń	5	3
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. *Systemy teleinformatyczne w zarządzaniu kryzysowym*, Warszawa 2012.
2. Gryz J., Kiter W., *System reagowania kryzysowego*, Toruń 2007.
3. Witold T., *Informatyzacja zarządzania*, Warszawa 2012.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Dymek D., *Wspomaganie zarządzania kryzysowego z wykorzystaniem elementów gis na przykładzie rozwiązań stosowanych w województwie wielkopolskim*, Poznań 2012.
2. Flakiewicz W., *Systemy informacyjne w zarządzaniu*, Warszawa 1992.
3. Pańkowska M., *Zarządzanie zasobami informatycznymi*, Warszawa 2008.
4. Lubiewski P., *Szczególna dynamika zmian współczesnych zagrożeń w sferze bezpieczeństwa publicznego na przykładzie cyberprzestrzeni*, „Zeszyty Naukowe SGSP" 2020, Nr 76.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	mgr inż. Grzegorz Remiszewski
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	gremiszewski@ajp.edu.pl
podpis	Grzegorz Remiszewski
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D7.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Komunikacja w zarządzaniu kryzysowym**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obieralny**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr Maciej Tołwiński**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**45/27**	**II/IV**	**3**

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Wiedza z zakresu komunikacji społecznej.

4. Cele kształcenia

C1 - Zapoznanie studentów ze znaczeniem komunikacji podczas sytuacji kryzysowych.

C2 - Zapoznanie studentów ze znaczeniem komunikacji podczas sytuacji kryzysowych.

C3 – Nabycie podstawowych umiejętności komunikowania w sytuacji kryzysowej

C4 – Student dostrzega znaczenie poprawnego komunikowania w zarządzaniu kryzysowym.

C5 – Wyposażenie w zdolność przewidywania skutków podejmowanych działań zawodowych, w zakresie bezpieczeństwa.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	WIEDZA	
W_01	Posiada wiedzę w zakresie komunikacji i negocjacji w zarządzaniu kryzysowym.	K_W01
	UMIEJĘTNOŚCI	

U_01	Potrafi komunikować się z wykorzystaniem różnych środków, metod i narzędzi na potrzeby bezpieczeństwa.	K_U02
U_02	Posiada umiejętność wpływania na jakość komunikowania.	K_U13
U_03	Posiada umiejętność projektowania i wykorzystania kanałów komunikacyjnych w zarządzaniu kryzysowym.	K_U14
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz konieczność ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	K_K01
K_02	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów dot. bezpieczeństwa.	K_K08

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji.**	0,5	0,5
C2	Planowania działań informacyjnych.	5,5	3,5
C3	Strategia komunikacji w zarządzaniu kryzysowym.	8	5
C4	Narzędzia komunikacji w zarządzaniu kryzysowym.	8	5
C5	Kanały, sposoby i platformy komunikowania w zarządzaniu kryzysowym.	8	5
C6	Komunikacja werbalna – sztuka wypowiedzi	8	5
C7	Komunikacja niewerbalna i jej znaczenie w zarządzaniu kryzysowym.	7	3
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**45**	**27**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia	**M2 – Metoda problemowa** (analiza przypadku, case study) **M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi, ćwiczenie kreacyjne)	Komputer, rzutnik multimedialny

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F1 – Sprawdzian** (ustny i pisemny w formie testowej) **F2 – Obserwacja/aktywność** (obserwacja poziomu przygotowania do zajęć) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (przygotowanie dokumentów lub pism przydatnych w pracy zawodowej, analiza i rozstrzygnięcie stanów	**Ocena podsumowująca** jest wypadkową ocen formujących

	faktycznych, przeprowadzanie symulacji lub inscenizacji.	

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia		
	F1	F2	F5
W_01	X	X	
U_01	X		X
U_02	X	X	
U_03	X		
K_01			X
K_02		X	

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest sumą ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	13
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	5	15
Przygotowanie do zaliczenia	5	15
Przygotowanie do egzaminu	5	2

Przygotowanie do ćwiczeń	5	3
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	3	3

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Kubiak K., (red.), *Zarządzanie w zarządzaniu kryzysowym niepewności*, Warszawa 2012.
2. Everett D. L., *Język – narzędzie kultury*, Kraków 2018.
3. Wojciechowska-Filipek S., Mazurek-Kucharska B., *Zarządzanie w kryzysie, aspekty organizacyjne i psychologiczne*, Warszawa 2019.
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (z późn. zm).

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. *Komunikacja kryzysowa. Zespół i koordynacja*, Alert Media 2002, nr 7.
2. D. Maciejewski, *Działania służby wiodącej w fazie reagowania w czasie wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym*, Studia Administracji i Bezpieczeństwa 2020, nr 8.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr Maciej Tołwiński
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	mtolwinski@ajp.edu.pl
podpis	Maciej Tołwiński
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D8.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Ochrona ludności. Podstawy planowania cywilnego**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**Obieralny**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr inż. Marek Laskowski**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**45/27**	**II/IV**	**3**

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Podstawowa wiedza z teorii bezpieczeństwa narodowego oraz umiejętność wyszukiwania informacji w źródłach i opracowaniach.

4. Cele kształcenia

C1 - Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu problematyki dotyczącej ochrony ludności i planowania cywilnego oraz przekazanie studentom kompleksowej wiedzy z zakresu struktur i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa.

C2 - Zdobycie umiejętności dokonywania wyboru i stosowania właściwych dla sytuacji kryzysowych rozwiązań, odpowiedniego doboru środków, narzędzi i metod pracy w celu efektywnego wykonywania zadań w obszarze bezpieczeństwa

C3 – Przygotowanie absolwenta do samodzielnej analizy i przetwarzania informacji oraz podejmowania decyzji i kierowania zespołami ludzkimi oraz przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych, krytycznej oceny otaczającej go rzeczywistości, formułowania opinii, proponowania rozwiązań, w tym o charakterze prawnym.

C4 –Nabycie przekonania o konieczności uczenia się przez całe życie.

C5 – Nabycie umiejętności współdziałania w ramach grupy.

C6 – Nabycie umiejętności wyciągania wniosków wynikających z analizy przypadków.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**

WIEDZA		
W_01	Ma pogłębioną wiedzę o współzależnościach między elementami struktury bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z obszaru obrony państwa i klasyfikacji jego elementów, podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony ludności, mienia i środowiska naturalnego przed zagrożeniami.	K_W03
W_02	Opisuje procedurę planowania cywilnego.	K_W14
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Sprawnie posługuje się wybranymi ujęciami teoretycznymi i wykorzystuje strategie do analizy i oceny podejmowanych działań praktycznych w dziedzinie planowania cywilnego i prognozowania zagrożenia.	K_U08
U_02	Potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych procesów i zjawisk społecznych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym.	K_U10
U_03	Uwzględnia ryzyko i przewiduje skutki podejmowanych decyzji opierając się na zdobytej wiedzy teoretycznej i empirycznej.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	K_K02
K_02	Student potrafi współpracować w grupie i przyjmować w niej różne role.	K_K04
K_03	Na podstawie analizy działań student potrafi formułować zalecenia strategiczne na przyszłość.	K_K10

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	**Cele, efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji.** Znaczenie i istota planowania cywilnego- podstawowe Pojęcia.	4.5	2,5
C2	Plan Obrony Cywilnej - działania ratownicze na wypadek konfliktów zbrojnych.	7	5
C3	Planowanie ewakuacji.	4.5	2,5
C4	Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej: — przygotowanie organów administracji publicznej do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej; — przygotowanie pracowników administracji publicznej, zakładów pracy oraz komendantów formacji obrony cywilnej do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, doskonalenie przez podmioty ww. nabytych umiejętności do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.	8	5
C5	Dokumenty planistyczne: Program szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.	7	4
C6	Wykrywanie zagrożeń, informowanie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach.	7	4
C7	Zasady zachowania się ludności w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń. Ochrona żywności i wody przed skażeniami i zakażeniami- organizacja	7	4

	zaopatrzenia w wodę w warunkach ograniczonych dostaw lub skażeń ujęć wody.		
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**45**	**27**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi).	Projektor, laptop, wybrane akty prawa UE, wybrane orzecznictwo TSUE

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F1 – Sprawdzian** (pisemny) **F2 – Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć)	**Ocena podsumowująca** stanowi wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia	
	F1	F2
W_01	X	X
W_02	X	X
U_01	X	X
U_02		x
U_03		X
K_01		X
K_02		X
K_03		x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**45**	**27**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	12	15
Praca z bazami danych i systemami informacji prawniczej	5	15
Przygotowanie do zaliczenia	8	15
Przygotowanie do ćwiczeń	5	3
suma godzin:	**75**	**75**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	**3**

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Kiltler W., *Bezpieczeństwo ludności cywilnej*, Warszawa, 2010.
2. Konieczny J., *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, wypadkach i katastrofach*, Poznań 2001.
3. I protokół dodatkowy z 1977 r. do Konwencji Genewskiej z 1949 r. dotyczący ochrony ofiar konfliktów Zbrojnych.
4. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,* Dz. U. z 5. 2014 r., poz. 773.
5. Wytyczne Szefa obrony cywilnej kraju z 2009 r., *w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.*
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. *w sprawie powszechnej samoobrony ludności*, Dz. U. z 1993 r., nr 91, poz.421.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Kitler W., *Obrona cywilna (niemilitarna) w obronie narodowej III RP*, Warszawa 2001.
2. Suwart J., *Zarys obrony cywilnej w Polsce w latach 1920-1996*, Warszawa 2003.
3. Marczak J., *Samoorganizacja społeczeństwa na rzecz bezpieczeństwa powszechnego. Samoobrona powszechna III RP*, Warszawa 2001.
4. Kunikowski J., *Przygotowanie obronne społeczeństwa*, Warszawa 2001.
5. Kołpaczyński E., *Przygotowanie obrony cywilnej do zadań w zakresie ochrony ludności*, Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa 2019, nr 3 (44).

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr inż. Marek Laskowski
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	mlaskowski@ajp.edu..pl
podpis	Marek Laskowski
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D9.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Migracje w polityce bezpieczeństwa państwa i UE**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**Obieralny**
Moduł/~~specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr Joanna Lubimow** **dr Łukasz Budzyński**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/18**	**II/IV**	**4**
ćwiczenia	**30/18**	**II/IV**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Podstawy wiedzy z zakresu systemu instytucjonalnego i źródeł prawa UE.

4. Cele kształcenia

C1 - Przekazanie wiedzy na temat procesów migracyjnych dokonujących się we współczesnym świecie, ich analizy oraz prognozowania zmian i projektowanie rozwiązań

C2 - Nabycie umiejętności analizowania, rozpoznawania, diagnozowania i interpretowania zjawisk migracyjnych będących przedmiotem zainteresowania bezpieczeństwa UE

C3 - Przygotowanie studentów do samodzielnej analizy i przetwarzania informacji związanych ze zjawiskiem migracji

C4 – Wykształcenie zrozumienia dla potrzeby ochrony praw człowieka, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych.

C5 - Wykształcenie umiejętności prowadzenia etycznej dyskusji na temat procesów migracyjnych z poszanowaniem odmienności poglądów

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
WIEDZA		

W_01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat analizowania i prognozowania zjawisk i procesów migracyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa	K_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student analizuje przyczyny i przebieg procesów i zjawisk migracyjnych, rozwój zagrożeń dla bezpieczeństwa europejskiego	K_U04,
U_02	Student posiada umiejętność obserwowania, przetwarzania informacji na temat zjawiska migracji przy użyciu różnych źródeł	K_U03
U_03	Student posiada umiejętność rozumienia analizowania i pogłębionej oceny zagrożeń determinowanych mobilnością.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student rozumie znaczenie ochrony praw migrantów i zakazu ich dyskryminacji	K_K11
K_02	Student prowadzi dyskusję na temat migracji w sposób etyczny i kulturalny z poszanowaniem prawa innych do wyrażania i eksponowania własnych przekonań i systemów wartości	K_K05
K_03	Student potrafi interpretować przepływy migracyjne, ich kierunek, przyczyny itp. przewidując ich konsekwencje dla bezpieczeństwa międzynarodowego oraz bezpieczeństwa państwa.	K_K09

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Cele, efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji	0.5	0,5
W2	Migracje: główne kierunki, przyczyny, skutki i wyzwania wynikające ze współczesnych (globalnych) procesów migracyjnych i wpływ na bezpieczeństwo państwa.	4	2
W3	Źródła prawa migracyjnego Polski i Unii Europejskiej.	4	2
W4	Zasady wjazdu i pobytu imigrantów na terytorium Polski i UE.	4	4
W5	Polityka wizowa Polski i UE.	4	4
W6	Imigracja legalna. Zwalczanie imigracji nielegalnej.	4	4
W7	Podział kompetencji organów administracji rządowej i samorządowej oraz udział organizacji pozarządowych w kształtowaniu polityki migracyjnej i integracyjnej.	4,5	2,5
W8	Wizyta studyjna w Wydziale ds. Cudzoziemców, Centrum Integracji Cudzoziemców, organizacji pozarządowej zajmującej się problematyką chudzielców – alternatywnie.	5	3
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**18**

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	**Cele, efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji.**	0.5	0.5
C2	Migracje w UE i państwach członkowskich a ich bezpieczeństwo – analiza danych.	5	3

C3	Prawa migrantów a prawa obywateli państw członkowskich. Zakaz dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, pochodzenie rasowe, etniczne i religię.	5	3
C4	Integracja imigrantów – casus Polski.	4.5	2,5
C5	Integracja imigrantów – casus Wielkiej Brytanii.	5	3
C6	Integracja imigrantów – casus Francji.	5	3
C7	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.	5	3
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**18**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	**M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami analizy źródłowej i problemowej oraz dyskusji)	Projektor, laptop, wybrane akty prawa UE, wybrane orzecznictwo TSUE
Ćwiczenia	**M2 – Metoda problemowa** (analiza przypadku, case study) **M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi, ćwiczenia kreacyjne)	Projektor, laptop, wybrane akty prawa UE

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	----------	**P1 –Egzamin** w formie testowej z elementami opisu
Ćwiczenia	**F1 – Sprawdzian** (pisemny) **F2 – Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F3 – Praca pisemna** (przygotowanie referatu lub prezentacji) **F4 – Wypowiedź/wystąpienie** (sposób prezentacji pracy pisemnej)	**Ocena podsumowująca** stanowi wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia			
	P2	F1	F2	F3	F4
W_01	X	X	X	X	X
U_01	X	X	X	X	X
U_02		X	X	X	X
U_03	X		X	X	X
K_01			X		X
K_02			X		X
K_03			X	X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena ze egzaminu pisemnego stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)
R > 71% □ 80% dobry (4,0)
R > 61% □ 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% □ 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**60**	**36**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	10	16
Czytanie i analiza materiałów źródłowych	5	8
Przygotowanie pracy pisemnej	5	10
Samodzielne rozwiązywanie zadań	5	10
Przygotowanie do sprawdzianu	8	10
Przygotowanie do egzaminu	7	10
suma godzin:	**100**	**100**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	4	4

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1. Castles S., Miller M., *Współczesne procesy migracyjne*, Warszawa 2020. 2. Cebul K., Fehler W., Podgórzańska R., *Migracje jako wyznawanie dla Unii Europejskiej i wybranych państw członkowskich*, Warszawa 2022. 3. *Polityka migracyjna w obliczu współczesnych wyzwań. Teoria i praktyka*, red. H. Chałupczak, M. Lesińska, E. Pogorzała, T. Browarek, Lublin 2018.
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Balicki J., *Imigranci i uchodźcy w Unii Europejskiej. Humanizacja polityki imigracyjnej i azylowej*, Warszawa 2012. 2. Moraczewska A., *Zarządzenie ryzykiem na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej*, Lublin 2021. 3. Strąk K., Borawska-Kędzierska E., *Zarządzanie granicami, polityka wizowa, azylowa i imigracyjna*, Warszawa 2011.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr Joanna Lubimow / dr Łukasz Budzyński
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	jlubimow@ajl.edu.pl, lbudzynski@ajp.edu.pl
podpis	Joanna Lubimow / Łukasz Budzyński
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	

	Wydział	Prawa i Bezpieczeństwa
	Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarna i niestacjonarna
	Profil studiów	Praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**D10.ZBPiSK**

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**Mniejszości narodowe i etniczne a bezpieczeństwo**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**Obieralny**
Moduł~~/specjalizacja~~	**zarządzanie bezpieczeństwem państwa i sytuacjami kryzysowymi**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**dr hab. Piotr Krzyżanowski** **dr hab. Beata Orłowska**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin Stacjonarne/niestacjonarne**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30/18**	**II/IV**	**4**
ćwiczenia	**30/18**	**II/IV**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Podstawy wiedzy z zakresu systemu instytucjonalnego i źródeł prawa UE.

4. Cele kształcenia

C1 - Zapoznanie studentów z polityką państwa polskiego w ujęciu historycznym wobec mniejszości narodowych w kontekście bezpieczeństwa państwa

C2 - Zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych w ujęciu krajowym oraz europejskim w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa

C3 - Nabycie podstawowych umiejętności rozpoznawania, diagnozowania i interpretowania zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, prawnych i ekonomicznych dotyczących kwestii mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa państwa

C4 – Zdobycie umiejętności formułowania opinii, proponowania rozwiązań, dotyczących kwestii mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa państwa

C5 - Student dostrzega znaczenie kwestii mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**

WIEDZA		
W_01	Student ma podstawową wiedzę z zakresu polityki państwa polskiego wobec mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego.	K_W01 K_W05
W_02	Student ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	K_W01
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi rozpoznawać, diagnozować i interpretować zjawiska dotyczące kwestii mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa państwa.	K_U01
U_02	Student potrafi formułować opinie, proponować rozwiązania, dotyczące kwestii mniejszości narodowych i etnicznych w kontekście bezpieczeństwa państwa.	K_U01 K_U02
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student dostrzega znaczenie kwestii mniejszości narodowych i etnicznych z perspektywy bezpieczeństwa państwa.	K_K01

6. Treści programowe liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**.	0,5	0,5
W2	Mniejszości narodowe, mniejszości etniczne – definicje, typologia.	1,5	1,5
W3	Mniejszości narodowe w polityce państwa polskiego w latach 1918-1939 w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	4	2
W4	Polityka PRL wobec mniejszości narodowych w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	6	3
W5	Państwo polskie wobec mniejszości narodowych i etnicznych po 1989 r.	6	4
W6	Polskie ustawodawstwo dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych, ochrona mniejszości narodowych i etnicznych.	4	3
W7	Źródła konfliktów etnicznych, ludobójstwo i czystki etniczne na wybranych przykładach.	4	2
W8	Społeczne i polityczne aspekty wielokulturowości w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	4	2
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	**18**

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	**Wprowadzenie do przedmiotu cele, efekty kształcenia, metody weryfikacji**. Prawnicza definicja mniejszości narodowych Francesco Capotortiego.	2	1
C2	Adaptacja, asymilacja, integracja.	2	1
C3	Państwo polskie wobec mniejszości ukraińskiej, białoruskiej i litewskiej w ujęciu historycznym.	8	5

C4	Państwo polskie wobec mniejszości żydowskiej w ujęciu historycznym.	4	2
C5	Tatarzy polscy – relacje z państwem polskim i ich stosunek do muzułmańskich imigrantów.	4	3
C6	Cyganie/ Romowie w Polsce – przymusowe osiedlenie i jego następstwa.	6	4
C7	Uprzedzenia i stereotyp – przykład Romów.	4	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**18**

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	**M1 – Metoda podająca** (wykład informacyjny) **M2 – Metoda problemowa** (wykład z elementami analizy źródłowej i problemowej)	Projektor, laptop z dostępem do Internetu, mapa
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** (czytanie i analiza tekstu źródłowego, prezentacja różnych form wypowiedzi, ćwiczenie kreacyjne)	Projektor, laptop z dostępem do Internetu, mapa

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F)	Ocena podsumowująca (P)
Wykład	----------	**P1 – Egzamin** (pisemny w formie opisowej)
Ćwiczenia	**F2 – Obserwacja/aktywność** (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć) **F3 – Praca pisemna** (przygotowanie referatu lub prezentacji) **F5 – Ćwiczenia praktyczne** (analiza i rozstrzygnięcie stanów faktycznych, analiza aktów prawnych	**Ocena podsumowująca** stanowi wypadkową ocen formujących

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia		
	P2	F2	F3	F5
W_01	X	X	X	
W_02	X	X	X	X
U_01	X		X	X
U_02	X	X	X	
K_01			X	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena formułująca - ćwiczenia:
Student realizuje prace/ćwiczenia/projekty za które prowadzący przyznaje punkty (prace/ćwiczenia/projekty terminowe lub na zajęciach). W toku zajęć student może uzyskać max 100 pkt.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% □ 90% plus dobry (4,5)

R > 71% - 80% dobry (4,0)
R > 61% - 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% - 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

Ocena podsumowująca oceny jest wypadkową ocen formułujących.

Student, który nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia ćwiczeń może w czasie sesji przystąpić do kolokwium poprawkowego. Kolokwium poprawkowe obejmuje materiał z całego semestru.

Ocena podsumowująca – wykład
Ocena z pracy pisemnej stanowi podstawę zaliczenia wykładu. Skala ocen wg.
R > 91% bardzo dobry (5,0)
R > 81% - 90% plus dobry (4,5)
R > 71% - 80% dobry (4,0)
R > 61% - 70% plus dostateczny (3,5)
R > 50% - 60% dostateczny (3,0)
R < 50% niedostateczny (2,0)

10. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Zajęcia realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia (zgodnie z planem studiów)	**60**	**36**
Praca własna studenta:		
Czytanie literatury	12	16
Przygotowanie do zajęć	10	10
Przygotowanie referatu	10	20
Przygotowanie do zaliczenia	8	18
suma godzin:	**100**	**100**
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	4	4

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. *Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce po II wojnie światowej* (red.) S. Dudra, B. Nitschke, Kraków 2010.
2. *Gorzów miastem wielu kultur*, (red.) B. A. Orłowska, P. J. Krzyżanowski, Gorzów Wielkopolski 2014.

Literatura zalecana / fakultatywna:
1. Krzyżanowski P., *Między wędrówką a osiedleniem. Cyganie w Polsce w latach 1945-1964*, Gorzów Wielkopolski 2017.
2. *Tatarzy w Polsce po 1945 roku. Historia. Religia. Tożsamość*, (red.) P. J. Krzyżanowski, B. A. Orłowska, A. Miśkiewicz
3. *Mniejszości regionu pogranicza polsko-niemieckiego*. „Separacja –Adaptacja- Integracja-Asymilacja, (red.) B. A. Orłowskiej, K. Wasilewskiego, Gorzów Wielkopolski 2012.

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Piotr Krzyżanowski
data sporządzenia / aktualizacji	02.06.2026 r.
dane kontaktowe (e-mail)	pkrzyzanowski@ajp.edu.pl
podpis	Piotr Krzyżnowski
Czytelny podpis osoby upoważnionej do weryfikacji karty	